

ANTI-PESTPROTOCOL

ICHTHUS LYCEUM

Juni 2022

Ichthus
Lyceum

Vooraf

Het Ichthus Lyceum wil een veilige school voor elke leerling zijn. Wij willen onze leerlingen immers niet alleen toerusten met kennis voor een vervolgopleiding, maar hen ook – vanuit onze identiteit – begeleiden in hun ontwikkeling tot zelfbewuste en verantwoordelijke jong volwassenen. Een goede sfeer en een veilige leeromgeving zijn daarvoor essentiële randvoorwaarden. Pesten past hier niet bij: het is onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat als school het beste kunnen aanpakken.

Deze vragen proberen we in dit anti-pestprotocol te beantwoorden. Het heeft als doel om alle leerlingen, medewerkers en ouders op de hoogte te brengen van de stappen die wij als school nemen om pesten tegen te gaan.

Een sterk groeiende vorm is digitaal pesten. Ook daarin probeert dit protocol te voorzien, hoewel de ontwikkelingen op dat vlak vaak snel gaan. Dit protocol is dus geen statisch document, maar zal – met de ontwikkelingen in de school en de samenleving – mee veranderen.

Voor de tekst van dit protocol is gebruik gemaakt van het meerdere pestprotocollen en diverse websites. Waar in de tekst 'hij' wordt genoemd, kan vanzelfsprekend ook 'zij/hen' worden gelezen.

Dit anti-pestprotocol heeft als doel: "Alle leerlingen moeten zich in hun schoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen". Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen leerlingen en medewerkers, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Dat vraagt wel, dat wij de leerlingen stimuleren zich assertief op te stellen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle leerlingen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

1. Pesten

We spreken van pestgedrag als dezelfde leerling regelmatig en systematisch bedreigd en geïntimideerd wordt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Met dit anti-pestprotocol neemt de school zijn verantwoordelijkheid om pestgedrag tussen onze leerlingen tijdens schooltijden en op ons schoolterrein te signaleren. Alsmede op welke manier we met elkaar afspraken maken om pestgedrag te voorkomen en aan te pakken.

Plagen

Je kunt van plagen spreken, als beide partijen even sterk zijn, en er niet echt gesproken kan worden van een slachtoffer en een dader. Plagen zie je vaak bij mensen die elkaar wel mogen. Het kan een steekspel met woorden zijn, of elkaar voor de gek houden. De plager heeft niet de intentie om de geplaagde te beschadigen. Tussen kinderen, zeker in het voortgezet onderwijs, zie je hetzelfde patroon ontstaan. Humor (echte!) staat hierbij centraal. Plagen wordt pesten als de geplaagde aangeeft een bepaalde actie en / of woorden onprettig te vinden en de plager toch doorgaat.

Ruzie / conflict

Ruzie maken wordt door kinderen en ouders nog wel eens benoemd als pesten. Hoewel een ruzie geen pesten is, kan een niet goed opgeloste ruzie soms wel tot pesten leiden. Een ruzie is een conflict tussen mensen over een behoefte of over wat rechtvaardig is.

Pesten

Pesten is (psychisch, fysiek of seksueel) systematisch geweld van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer klasgenoten / schoolgenoten, die niet in staat is / zijn zichzelf te verdedigen, met als gevolg dat die persoon buiten (een deel van) de groep komt te staan.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten docenten en anderen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan. Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak (samen met de ouders en de leerlingen zelf) bij het tegengaan van pesten. Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben. Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken en bewaken gemaakte afspraken met de klas en volgen de escalatieladder van dit anti-pestprotocol. Wat ieders taak hierin precies is, wordt beschreven in ons anti-pestprotocol.

Bij pesten zijn verschillende partijen te onderscheiden: de gepeste leerling, de pester en de rest van de klas/van de leerlingen.

1.1 De gepeste leerling

Sommige leerlingen lopen meer kans gepest te worden dan anderen. Dat kan met hun uiterlijk, gedrag, gevoelens en sociale uitingsvormen te maken hebben. Bovendien worden kinderen pas gepest in situaties, waarin pesters de kans krijgen om een slachtoffer te pakken te nemen, dus in onveilige situaties.

Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- Het probleem lijkt onoplosbaar
- Het idee dat je niet mag klikken

Mogelijke signalen van gepest worden zijn:

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven

Het is belangrijk om als ouder / docent signalen te onderkennen die door een gepest kind worden afgegeven omdat kinderen niet altijd vertellen dat ze worden gepest. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- ⇒ Het is een geleidelijk proces van plagen naar pesten
- ⇒ Teleurstelling en schaamte gevoelens om ouders er over te vertellen
- ⇒ Angst voor een beschuldiging (“Waarom zeg je niets terug?”)
- ⇒ De problemen worden groter als er over gesproken wordt: “Klikspaan!”.
- ⇒ Niet mogen vertellen v/d pester (bedreiging)

1.2 De pester

Pesters zijn vaak de sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en ze

proberen zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken. Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig. Bij pestgedrag is er zelden alleen sprake van een gepeste leerling en een pestende leerling. Het is een groepsproces. We onderscheiden een aantal rollen in dit groepsproces:

- ⇒ Pester
- ⇒ Meeloper
- ⇒ Toekijker
- ⇒ Gepeste
- ⇒ Helper

De eerste drie genoemde rollen zorgen dat het pestgedrag bestaat, doorgaat, wordt aangemoedigd en wordt gedoogd. De helper probeert het pestgedrag te stoppen en de gepeste te steunen en de gepeste leerling wordt vaak gezien als het slachtoffer.

Op het Ichthus Lyceum gaan we er vanuit dat het iets genuanceerder ligt dan dat. Wij geloven dat ook iemand die gepest wordt niet alleen maar slachtoffer is en ook de middelen en handvatten heeft en moet krijgen om uit de rol van gepeste te stappen. Net zoals de pester niet alleen maar als 'dader' kan worden gezien. Ook iemand die pest heeft misschien geen andere manier om met mensen om te gaan en zal middelen en handvatten krijgen om uit de rol van pester te stappen.

Pestgedrag kan een aantal dieper liggende oorzaken hebben:

- Een problematische thuissituatie
- Binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid)

1.3 De rest van de klas

Deze laatste groep kan uit verschillende groepen bestaan. Er zijn de meelopers, die incidenteel meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook voortkomen uit berekening. De meelopers vinden dan stoer gedrag wel interessant en ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

Naast de meelopers zijn er leerlingen die passief zijn: ze pesten niet, maar nemen ook niet duidelijk stelling. Ze voelen zich wel vaak schuldig over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of hulp inschakelen. Een enkele leerling zal niet zien wat er zich op dit gebied in de klas afspeelt. Tot slot is er soms een enkeling, met een hoge status, die het af en toe voor het slachtoffer opneemt.

1.4 Hoe wordt er gepest?

Er zijn verschillende manieren waarop gepest wordt:

Met woorden:	vernederen, roddelen, belachelijk maken, schelden, dreigen, met bijnamen, aanspreken, gemene briefjes schrijven
Lichamelijk:	trekken aan kleding, duwen en sjoeren, schoppen en slaan, krabben en aan haren trekken, wapens gebruiken
Achternvolgen:	opjagen en achterna lopen, in de val laten lopen, klem zetten of rijden, opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren, uitsluiten van feestjes, bij groepsopdrachten, bij social media niet opnemen in de groep
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen, kliederen op boeken, banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing:	dwingen om geld of spullen af te geven het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.
Digitaal pesten:	<p>pesten of misbruiken via het internet en via mobiele telefoon. Digitaal pesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. Dit komt doordat de ouders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van het internet veel groter is. Tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd mee in aanraking. Vormen van digitaal pesten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> → (Anonieme) berichten sturen via Whatsapp, Instagram, TikTok en vergelijkbare apps → Schelden, roddelen en bedreigen via computer of mobieltje → Foto's van mobieltjes op internet plaatsen → Privé-gegevens op een site plaatsen → Wachtwoorden misbruiken → Haatprofielen aanmaken

1.5 Seksuele grensoverschrijding

Bij seksueel grensoverschrijdend gedrag is het seksueel integere schoolklimaat in het geding. De impact kan groot zijn op betrokkenen. We spreken over seksueel grensoverschrijdend gedrag als één van de partijen niet instemt met de (seksuele) uitlatingen of handelingen van de ander. Dit kan zowel voorkomen in de fysieke wereld als online. Je kunt denken aan:

Verbale/talige seksuele intimidatie (o.a. grapjes, dubbelzinnige opmerkingen, verhalen over seksuele ervaringen, dubbelzinnig gebruik emoticons), non-verbale of fysieke seksuele intimidatie, aanranding, verkrachting, seksueel misbruik, grooming (verleiden van een minderjarige voor seksuele doeleinden), shame sexting (het ongevraagd doorsturen van sexy/naakt beeldmateriaal).

1.6 Discriminatie

In een sociaal veilige school doet iedereen mee en heeft iedereen het gevoel erbij te horen. Discriminatie staat hier haaks op. Mensen worden buitengesloten omdat ze worden gezien als anders. Er zijn twee vormen van discriminatie:

- ⇒ Feitelijke discriminatie: Discriminatie betekent dat er onterecht verschil wordt gemaakt in de behandeling van mensen. In artikel 1 van onze grondwet staat 'Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.'
- ⇒ Ervaren discriminatie: Ook al is formeel en juridisch geen sprake van discriminatie, toch kan het voorkomen dat mensen zich gediscrimineerd voelen. Het kan gaan om negatieve bejegening en het ervaren van ongelijke behandeling.

Het Ichthus Lyceum is verplicht discriminatie tegen te gaan. Wij verwachten dat onze docenten en personeel te allen tijden het goede voorbeeld geven. Ook in ons burgerschapsonderwijs wordt er aandacht aan dit thema besteed. Bij het signaleren of ervaren van discriminatie kan er melding gemaakt worden bij de mentor, jaarlaagcoördinator, vertrouwenspersonen of anti-pestcoördinator. In alle gevallen zal het later genoemde stappenplan (zie hoofdstuk 3) in werking treden.

2. Het anti-pestprotocol

Het Ichthus Lyceum accepteert pesten in geen enkel geval. In het anti-pestprotocol staat omschreven hoe wij als school pesten aanpakken. We gaan hierbij uit van de medewerking en betrokkenheid van medewerkers, ouders én leerlingen.

2.1 Uitgangspunten

Een anti-pestprotocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen; docenten, onderwijsondersteunend personeel, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig, pedagogisch klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten, schoolleiding en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het anti-pestprotocol).
5. De school ontplooit preventieve (les)activiteiten.

2.2 De vijfsporenaanpak

Om pesten tegen te gaan, gaan wij uit van de vijfsporenaanpak. Naast de bovengenoemde drie partijen – de gepeste leerling, de pester, de rest van de klas – zijn er nog twee partijen die erbij betrokken zijn en worden: de school en de ouders.

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

- De school zorgt dat de schoolleiding, de mentoren en de docenten voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is

2. Het bieden van steun en begeleiding aan de jongere die gepest wordt

- Het probleem wordt serieus genomen
- Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt
- Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen
- Begeleiding wordt geboden in de vorm van adviezen h oe te reageren op het gedrag van de pesters
- Indien de jongere die gepest wordt daar behoefte aan heeft behoort een sociale vaardigheidstraining tot de mogelijkheden.

3. Begeleiding van de pester

- Het confronteren van de jongere met zijn gedrag en de gevolgen hiervan voor de pester
- De achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen
- Wijzen op gebrek aan empathisch vermogen dat zichtbaar wordt in het gedrag
- Duidelijke afspraken maken

4. Het betrekken van de middengroep bij het probleem

De mentor bespreekt met de klas het pesten en benoemt de rol van alle leerlingen hierin. Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat de klas kan bijdragen aan een verbetering van de situatie. De mentor komt hier in de toekomst op terug.

5. Het bieden van steun aan de ouders

- Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen
- De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken
- De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind
- De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners
- De school adviseert ouders aangifte te doen wanneer de leerling lichamelijke letsel heeft of er materiële schade is toegebracht.

De ouders van leerlingen die gepest worden, hebben er soms moeite mee, dat hun kind aan zichzelf zou moeten werken. Hun kind wordt gepest en dat moet gewoon stoppen. Dat klopt, het pesten moet stoppen. Echter een gepest kind wil zich niet alleen veilig voelen op school; het wil ook geaccepteerd worden. Het verlangt ernaar om zich prettig en zelfverzekerder te voelen. Daar kan begeleiding of een sociale vaardigheidstraining aan bijdragen.

2.3 Communicatie

Een goede samenwerking en communicatie tussen school en gezin is erg belangrijk. Je kunt hier dan ook een groot voordeel behalen. Daarom wordt hieronder beschreven wat u van ons als school kan verwachten en wat wij van u en uw kinderen verwachten.

Wat u mag verwachten van de docenten op onze school?

U mag verwachten dat de leerkrachten van de school respectvol omgaan met uw kind en met u als ouder. U mag verwachten dat de leerkrachten onderling respectvol met elkaar omgaan. Zij zijn zich bewust van het gezegde: "een goed voorbeeld doet goed volgen". Doet zich een probleem voor op school, dan mag u van de docenten verwachten dat zij daarmee oplossingsgericht aan de slag gaan. De docenten hebben u nodig om tot een oplossing te komen, die goed is voor uw kind, maar ook voor de andere kinderen, hun ouders, de docent, de school en de buurt.

Wat wordt van u als ouder verwacht?

Het oplossen van conflicten tussen kinderen is zelden een probleem, als op basis van respect met elkaar wordt overlegd. Van de ouders wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

- ➔ U spreekt in het bijzijn van uw kind niet negatief over andermans opvoeding en andermanskind.
- ➔ Als u zich zorgen maakt om het welzijn van uw kind, of het welzijn van andermans kind, dan overlegt u met de mentor, jaarlaagcoördinator, vertrouwenspersoon, anti-pestcoördinator of schoolleiding. Uitgangspunt daarbij

is dat u in gesprek gaat met het doel een oplossing te zoeken die goed is voor u en uw kind, maar ook goed is voor de andere kinderen. De school is hierin uw medestander.

Indien het gepeste kind niet durft op te komen voor zichzelf of assertief-onvriendelijk op komt voor zichzelf, en / of als het kind te weinig zelfvertrouwen (meer) heeft, groepscode niet doorziet, dan kan bij de ouder een buitenschoolse sociale vaardigheidstraining of een buitenschoolse therapie worden aangekaart, om het kind te leren vriendelijk-assertief voor zichzelf op te komen, groepscode te leren ontcijferen en toe te passen en zelfvertrouwen te herwinnen.

Wat wordt er van de leerlingen verwacht?

Wij verwachten van de leerlingen dat zij eerst het conflict zelf proberen op te lossen. Als medeleerlingen vervelend doen blijf dan rustig en laat je niet op de kast jagen. Vraag indien nodig, hulp aan de docent / mentor.

Samengevat: Bij problemen van pesten of agressie zullen de docenten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is. Voorbeeldgedrag van docenten en ouders is daarbij van groot belang!

2.4 Preventie

De aanpak van onze school is in eerste instantie gericht op het voorkomen van respectloos gedrag op school. Er zijn regels en afspraken opgesteld, welke zijn vastgelegd in de diverse documenten, allen te vinden op [onze website](#) onder het kopje 'praktische zaken > downloads'.

In alle leerjaren bespreekt de mentor aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de school en in de klas en hierbij wordt expliciet aandacht besteed aan pesten. Er wordt uitgelegd dat pesten op het Ichthus Lyceum niet wordt geaccepteerd en dat we een anti-pestprotocol hebben. De mentor legt aan de hand van het protocol uit hoe pesten wordt aangepakt. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken maar als hulp bieden of hulp vragen wordt beschouwd.

In de brugklas wordt in één of meer studielessen aandacht besteed aan pesten. De leerlingen stellen aan het einde van deze les(sen) de gemaakte afspraken op in een anti-pestcontract en dit wordt door alle leerlingen ondertekend. Daarnaast wordt er in de eerste en/of tweede klas met behulp van theater aandacht besteed aan het thema pesten. Ook in het kader van burgerschap en sociaal welzijn wordt er in latere leerjaren nog regelmatig aandacht besteedt aan omgangsvormen/pesten.

Daarnaast geldt altijd dat de mentor expliciet aandacht zal besteden aan pestgedrag in een

groepsgesprek, als daar aanleiding toe is. Hierbij worden de rol van de pester, het slachtoffer, de meelopers en de stille getuigen benoemd. Van de gesprekken rond pesten worden aantekeningen gemaakt, die door de mentor worden bewaard in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het slachtoffer. De docenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt er van hen verwacht dat zij hierop adequaat reageren en een melding doen om hulp en overleg in gang te zetten.

Preventie digitaal pesten

Gebruik van mobiele telefoon op school:

- ⇒ Tijdens pauzes is het gebruik van de mobiele telefoon toegestaan.
- ⇒ Het is niet toegestaan tijdens de lessen gebruik te maken van de mobiele telefoon, behalve na toestemming van de leerkracht.
- ⇒ Het maken van foto's met een mobiele telefoon is verboden, tenzij daar door docent of medeleerling toestemming gegeven is.
- ⇒ Bij de aanvang van de lessen bergen de leerlingen hun mobiele telefoon op in hun kluisje of de telefoentas die in elk lokaal hangt.
- ⇒ Via ouderavonden en/of artikelen in de nieuwsbrief ouders adviseren over de omgang van kinderen met het internet.

3. Onze werkwijze bij (mogelijk) pestgedrag

Stap 1: Bepalen of we te maken hebben met ruzie of met pesten.

Bij ruzie gaat het om verschillende belangen. Bij pesten kan het ook om verschillende belangen gaan, maar is ook de intentie bij de pester aanwezig de gepeste fysiek en / of mentaal te beschadigen. Hieronder de stappen bij een voortslepende ruzie /signalen van pesten:

Wat doen we?	Wie zijn betrokken?
Inlichten mentor	Door docenten, personeel, conciërges, medeleerlingen, ouders.
Leerlinggesprek	Mentor
Afspraken maken om nieuwe ruzies te voorkomen	Mentor
Melding in Magister	Mentor

Stap 2: Als pesten is vastgesteld

Wat doen we?	Wie zijn betrokken?
Gesprek tussen pester en gepeste <ul style="list-style-type: none">• Wat is er gebeurd?• Beide leerlingen verhaal laten doen.• Welk gevoel leverde dat op?• Wat is de behoefte nu?• Oplossingen en afspraken maken die zinvol en aanvaardbaar zijn• Indien nodig evaluatiemomenten afspreken.	Mentor Jaarlaagcoördinator (optioneel)
Afspraken vastleggen in Magister	Mentor

Stap 3: Als het pesten doorgaat

Wanneer de leerling aangeeft dat het (pest)gedrag doorgaat, of als dit wordt gesignaleerd door medeleerlingen, docenten, personeel of ouders worden de volgende stappen (acties) ondernomen:

Wat doen we?	Wie zijn betrokken?
Direct melding naar ouders van gepeste en pester/meelopers dat er een peestsituatie is.	Mentor, jaarlaagcoördinator.

Vervolggesprek met gepeste en pester.	Mentor, jaarlaagcoördinator.
Alle betrokken ouders informeren over de afloop en de afspraken m.b.t. het eerdere gesprek. Daarbij spreken wij ouders aan op het gedrag van hun kind. Het pesten moet stoppen. Ouders en leerlingen wijzen op vervolgstappen.	Mentor, jaarlaagcoördinator.
Afspraken vastleggen in Magister	Mentor of jaarlaagcoördinator.

Stap 4: Wanneer er geen (directe) verbetering zichtbaar is

Wat doen we?	Wie zijn betrokken?
Gesprek met alle betrokkenen. Ouders, leerlingen, mentor. Dit gesprek wordt gevoerd door de mentor en jaarlaagcoördinator en eventueel ondersteund door de anti-pest coördinator.	Mentor, jaarlaagcoördinator, Anti-pestcoördinator, ouders.
Ouders en leerling duidelijk maken, dat pesten nu zal leiden tot (interne) schorsing . Naast een interne schorsing wordt ook een anti-pestcontract opgesteld. In dit contract worden afspraken opgesteld die erop gericht zijn het pesten te voorkomen.	Mentor, jaarlaagcoördinator, Anti-pestcoördinator, ouders.

Stap 5: Anti-pestcontract wordt verbroken

Wat doen we?	Wie zijn betrokken?
(Externe) Schorsing van de pester en als ouders zich onttrekken aan hun verantwoordelijkheid kan overwogen worden een melding Veilig Thuis (voorheen algemeen meldpunt kindermishandeling) te doen. Denk aan overleg met bestuur.	Mentor, jaarlaagcoördinator, Anti-pestcoördinator, schoolleiding.
De reden van (externe) schorsing bespreken met de klas. Opletten dat de klas niet de gepeste de schuld gaat geven!	Mentor, optioneel: jaarlaagcoördinator of anti-pestcoördinator.
Als de pester weer in de klas komt, indien nodig (bescherming gepeste) de leerling zich voor schooltijd eerder laten melden en later laten vertrekken. Het is niet erg om dit voor de pester zo gezellig mogelijk te maken, want dat voorkomt teveel wrokgevoelens en kan de band met de docent verstevigen. Als pester aangeeft, dat dit niet meer nodig is, kan hem / haar dit vertrouwen geschonken worden.	Mentor, optioneel: jaarlaagcoördinator of anti-pestcoördinator.

Stap 6: Er zijn duidelijke signalen dat de veiligheid op de school niet kan worden gegarandeerd

Wat doen we?	Wie zijn betrokken?
Verwijdering van school volgens de juiste juridische procedures.	Schoolleiding, jaarlaagcoördinator, anti-pestcoördinator en mentor
Eventueel nog exit gesprek leerling en ouders.	Schoolleiding, jaarlaagcoördinator, anti-pestcoördinator en mentor

Aanvulling: Bij het doorlopen van bovenstaand stappenplan houden wij altijd rekening met de ernst van de situatie. Bij direct en zichtbaar pestgedrag als seksueel overschrijdend gedrag, diefstal of fysiek geweld schakelen wij direct door naar minimaal stap 4. Dergelijke gevallen bespreken wij altijd met de wijkagent Hans Dijkstra en/of jeugdpolitie Corinne Vosse. Mogelijk komen wij daarbij met het advies aangifte te doen. Zeker als het buiten school plaatsvindt.

Aanspreekpunten:	
<i>Anti-Pestcoördinator</i>	<i>J.Konersmann@ichthuslyceum.nl</i>
<i>Vertrouwenspersoon</i>	<i>P.Schoorl@ichthuslyceum.nl</i>
<i>Vertrouwenspersoon</i>	<i>A.Wolfs@ichthuslyceum.nl</i>

Bijlage I: Anti-pestcontract

Ondergetekende,.....(naam), leerling van klas van het Ichthus Lyceum te Driehuis, verklaart vanaf nu zich te houden aan dit antipestcontract.

Alle handelingen die uitgelegd kunnen worden als pesten, worden door ondergetekende vanaf heden achterwege gelaten. Daarom benoemt de pester wat hij gaat doen om het pesten te voorkomen:

- Ik zal
- Ik zal
- Ik zal
- Ik zal
- Ik zal
- Ik zal

Bij het verbreken van dit contract wordt de leerling doorverwezen naar de schoolleiding en zullen er passende maatregelen genomen worden.

Aldus overeengekomen

datum:

Plaats:

..... (handtekening pester)
..... (handtekening mentor)
..... (handtekening jaarlaagcoördinator)
..... (handtekening ouders)

kopie naar ouder(s), mentor, jaarlaagcoördinator, anti-pest coördinator.

Bijlage II: Tips voor leerlingen

Wat kun je doen om digitaal pesten en misbruik te voorkomen?

- Bedenk dat niet alles waar is, wat je op het internet tegenkomt.
- Zorg dat je wachtwoorden geheim blijven en niet makkelijk te raden zijn.
- Als je een vervelend gevoel hebt over iets wat je hebt gezien of meegemaakt, vertrouw dan op je gevoel en vertel het aan iemand die je vertrouwt.
- Kom voor jezelf op, maar ga jezelf niet verdedigen. Zeg dat hij/zij op moet houden en ga niet zelf terugpesten.
- Verwijder onbekende mensen uit je contactlijst van social media (Facebook, Twitter etc.).
- Bel of mail niet zomaar met personen die je alleen van internet kent, spreek niet met ze af zonder dat je ouders dit weten.
- Verstuur zelf geen flauwe grappen, dreigmail of haatmail
- Geef geen persoonlijke informatie aan mensen die je alleen via internet kent. Let vooral op bij foto's van jezelf. Als je een foto op internet zet, kan deze gemakkelijk gekopieerd en op een andere website geplaatst worden. Zo kan hij jarenlang terug te vinden zijn. Foto's kunnen ook bewerkt worden.
- Wees zeer voorzichtig met het gebruik van je webcam. Jouw beelden kunnen worden opgeslagen en gebruikt worden om ze aan andere personen te laten zien of voor doeleinden gebruikt worden die jij niet wilt.

Wat kun je doen als je digitaal gepest wordt?

- Niet persoonlijk opvatten als het van mensen komt die je niet kent. De anonimiteit van internet maakt dat mensen makkelijker gaan schelden.
- Reageer niet op pestmails of andere digitale pesterijen. Verwijder de e-mail zo mogelijk zonder hem te openen. Als je niet reageert, stopt het pesten vaak vanzelf.
- Blokkeer de afzender. Als het gaat om appjes op de mobiele telefoon, dan heb je soms de mogelijkheid om nummers te blokkeren.
- Bewaar de bewijzen. Maak een print of sla ze op.
- Ga naar je mentor of jaarlaagcoördinator toe op school. Deze zal je verder helpen om het pestgedrag te stoppen.
- Bij stalken kun je aangifte doen bij de politie. Het is strafbaar.

Bijlage III: Informatie over pesten

Pesten (algemeen)

- www.pestweb.nl

Website van het APS met informatie, advies en tips over pesten voor kinderen, jongeren, ouders en leerkrachten.

www.stoppestennu.nl/pesten

Stichting Stop Pesten Nu is hét Kennis-, Informatie- en Expertisecentrum over Pesten & Online Pesten in Nederland gericht op bewustwording en preventie. Wij delen, ontwikkelen en brengen alle kennis en informatie samen over #pesten en #cyberpesten #onlinepesten.

Digitaal pesten / veilig internetgebruik / veilige school

- www.digibewust.nl

Een informatieve site van het Ministerie van Economische zaken, over het veilig gebruik van internet.

- www.schoolveiligheid.nl

Centrum School en Veiligheid van het APS verzamelt en verspreidt informatie en deskundigheid op het gebied van schoolveiligheid.

Films/series met als thema pesten

- Bluebird (2004)
- Cyberbully (2011)
- After Lucia (2012)
- Spijt (2013)
- De Boskamp's (2015)
- Wonder (2017)
- 13 Reasons Why (2017)

Bureau slachtofferhulp

www.slachtofferhulp.nl , tel: 0900-0101

Zelfmoordpreventie

113 Zelfmoordpreventie, tel: 0800-0113